

մեծամեծ վնասուց և տուգանաց, որպէս գրեցաք 'ի նախ-
ընթաց զլուխոք : Սկիզբն արասցուք պատմել զվէճս եւ
զխռովութիւնս ազգին Վրաց, որպէս աւանդի 'ի ձեռա-
գիր յիշատակարանս . յարեւով նաեւ զթարգմանութիւնս
հրովարտական և դատաստանական դրոց, զորս առեալ է
Մարտիրոս վարդապետ : Տես նաեւ 'ի Գիրս Հաննայ վարդապե-
տի . Պարտ . Երեսուցէի . Երես 225 :

Արդ, մին 'ի վաճառականաց Եգիպտոսի Պայրպի անուն ,
որ էր մտերիմ Սուլթանին , դէպ եղեւ ամա զնալ 'ի կող-
մանս Վրաստանի 'ի դործ վաճառականութեան , և 'ի հա-
սանիլ նորա 'ի Տփլիս , պատիւ մեծ ցուցին թագաւորն
Իվանէ եւ իշխանք իւր , իմացեալ թէ նա սիրելի է յա-
ջրս Սուլթանին՝ որսացին զնա 'ի կամս իւրեանց ընծայիւք
և պատարագօք . եւ ծանր խոստամբ առսջի եղին նմա
առաքել առ Սուլթանն ամ յամէ ծանրագին ընծայս եւ
պատարագս . ծառայս եւ աղախնեայս , ապահարկ առնել
զազգն թուրքաց , որ ընդ իշխանութեամբ իւրեանց , նո-
րոգեւ զհնացեալ մզկիթս նոցա , արձակել զգերիսն , կռել
դաշինս սիրոյ և խաղաղութեան ընդ Սուլթանին , և կալ
ընդ հնազանդութեամբ նորին , եթէ հաճեսցի ինքն լինել
միջնորդ առ նա՝ և չըջել զկամս նորա . առնուլ 'ի ձեռաց
Հայոց զԳողգոթայն տեղի Սաչելութեանն Գրիստոսի , և
տալ Վրաց , հաւանեալ վաճառականին՝ խոստացաւ առնել
ըստ կամաց նոցա : Եւ եղեւ 'ի դառնալ վաճառականին յե-
գիպտոս , յանդիման լինել Սուլթանին , յետ այլոց բանից՝
յայտ արար և զխնդիր թագաւորին Վրաց և իշխանաց նո-
րա , թէպէտ և խոթորեցաւ Սուլթանն և դժկամակ եղեւ
ընդ բանս նորա . սակայն ջանաց նա շղթքորդ բանիւք որ-
սալ զմիտս նորա , հայեցուցեալ 'ի խոստմունս Վրաց և 'ի
մարմնաւոր մեծութիւնս : Հուսկ ուրեմն զիջաւ Սուլթանն
Մէլիք Աշրաֆ 'ի կամս նորա . դրեաց հրովարտակ առնուլ
զԳողգոթայն 'ի ձեռաց Հայոց , և տալ Վրաց , որ և եղեւ
սուղ անտանելի եւ արումութիւն անմխիթար Հայոց ազ-
գինս : Տեսեալ Մարտիրոս Եպիսկոպոսի թէ չիք օգուտ
կաքել ընդ այլազգիս և ընդ Վիրս յերուսաղէմ , մանա-
ւանդ տեսեալ զյախշտակութիւն վիճակին իւրոյ , արիա-
ցաւ և զգեցաւ զզօրութիւն 'ի ձերութեան իւրում , յանձն